

درس پانزدهم: زبان و آموزش

ردیف	متن سوالات
۱	ستونهای استوار تمدن کدام موارد است؟ خط - زبان - علم و آموزش
۲	قبل از مهاجرت آریایی ها زبان رسمی و نوشتاری ایرانیان چه بود؟ ایلامیان
۳	تمامی لوح های هخامنشی در تخت جمشید به چه زبانی نوشته شده است؟ زبان ایلامی
۴	زبان ایلامی در زمان آریایی شاخه ای از کدام زبان بود؟ هند و ایران
۵	مردمان چه منطقه ای در ایران به زبان ایلامی سخن می گفتند؟ مردمان جنوب غربی فلات ایران.
۶	در دوران هخامنشی کدام زبان به عنوان زبان دوم نوشتاری از آن استفاده می شود؟ زبان ایلامی
۷	الواح کشف شده از تخت جمشید به چه زبان و خطی است؟ خط و زبان ایلامی
۸	زبان هند و ایران شاخه ای از کدام زبان بود؟ هند و اروپا
۹	مراحل تغییر و تحول زبانهای ایرانی به چند دوره تقسیم می شود؟ سه دوره ی زبان های کهن ، میانه و نو تقسیم کرده اند
۱۰	زبانها و گویشهای گوناگون (که پس از استقرار تدریجی آریایی ها در ایران متداول شد) از سوی زبان شناسان چه نامیده شدند؟ زبانهای ایرانی
۱۱	منظور از زبانهای ایرانی چیست؟ شاخه ای از گروه زبانهای هند و ایرانی که اقوام هند و ایرانی پیش از جدا شدن از یکدیگر، با آن سخن می گفتند.
۱۲	زبانهای هند و ایرانی زیر شاخه ی کدام زبانند؟ گروه بزرگ زبانهای هند و اروپایی
۱۳	از کدام زبان های فلات ایران آثار مکتوب باقی مانده ؟ زبان فارسی باستان و اوستایی
۱۴	زبان فارسی باستان زبان کدام قوم بوده است؟ زبان قوم پارس
۱۵	در کدام نواحی مردم به زبان اوستایی سخن می گفتند؟ مردمان بخشی از نواحی شرقی ایران به آن سخن می گفته اند کتاب دینی زرتشتیان ، اوستا ، به آن زبان نوشته شده است. از این زبان جز کتاب اوستا و آثار وابسته به آن ، اثر دیگری برجا نمانده است
۱۶	زبانهای کهن در چه محدوده ی زمانی رواج داشته است ؟ از قدیم تا پایان هخامنشیان. (زبانهای دوره میانه، در دوره اشکانی تا اوایل دوره ی اسلامی.) زبان دوره نو، در اوایل دوره ی اسلامی رواج یافت
۱۷	نیای زبان فارسی امروزی کدام زبان است؟ زبان فارسی باستان
۱۸	فارسی باستان زبان کدام قوم بود؟ زبان قوم پارس بوده که در زمان هخامنشیان رواج داشته
۱۹	مهمترین مدرک برجای مانده از زبان فارسی باستان (زبان هخامنشیان)، به چه خطی نوشته شده؟ خط میخی
۲۰	مردمان کدام نواحی ایران به زبان اوستایی سخن می گفتند؟ مردم بخشی از نواحی شرقی ایران
۲۱	از زبان اوستایی چه آثاری برجای مانده است ؟ کتاب اوستا و متون مربوط به آن و ...
۲۲	زبانهای ایرانی دوره ی میانه در چه محدوده ی زبانی متداول بوده اند؟

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا سقوط ساسانیان و حتی اوائل دوره‌ی اسلامی.	
۲۳ زبانهای ایرانی دوره‌ی میانه شامل کدام زبانهايند؟ زبان پارسی یا پهلوی اشکانی ؛ زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی	
۲۴ زبان پارسی یا پهلوی اشکانی کجا رواج داشت؟ در دربار اشکانی و نیز در مناطق شمال و شمال شرقی ایران.	
۲۵ زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی دنباله‌ی کدام زبان است؟ زبان فارسی باستان	
۲۶ زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی کجا رواج داشت؟ در دربار ساسانی و در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران	
۲۷ زبانهای ایرانی نو به چه زبانهایی گفته می شود؟ به زبانهایی که در دوران اسلامی به تدریج در نقاط مختلف ایران گسترش یافت	
۲۸ از کدام دوره زبان فارسی آثار بیشتری باقی مانده است؟ دورهٔ میانه	
۲۹ زبان پارسی یا پهلوی اشکانی چه زمانی و در کدام مناطق متداول بود ؟ زبان پارسی یا پهلوی اشکانی ، در مناطق شمال و شمال شرق ایران متداول بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانیان به شمار می رفت	
۳۰ زبان عصر ساسانی چگونه بود ؟ زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی که دنباله‌ی زبان فارسی باستان به حساب می آید ، در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت ساسانی شمرده می شد	
۳۱ چرا در زبان باستان نوشتن متون دینی و ادبی متداول نبود ؟ در ایران باستان ،نقل شفاهی داستان ها و تعالیم دینی و ادبی ، بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می شد . از این رو، نوشتن متن های ادبی و دینی ، چندان معمول نبود و تنها اسناد مربوط به سیاست و تا حدودی اقتصاد را کتابت می کردند	
۳۲ چرا در ایران باستان نوشتن متون مختلف رواج نداشت؟ زیرا نقل شفاهی بر کتابت ترجیح داشت	
۳۳ در ایران باستان کدام اسناد کتابت می شد؟ اسناد سیاسی و تا حدودی اسناد اقتصادی.	
۳۴ براساس نوشته‌های مورخان یونانی چه مطالبی در ایران باستان به صورت شفاهی نقل می شده است؟ داستانهای حماسی و عاشقانه‌ی مادی و نیز برخی اشعار آن زمان	
۳۵ قصه‌ی هزار افسان، مربوط به چه دوره ای است و کدام داستان مشهور براساس آن شکل گرفته است؟ مربوط به زمان هخامنشیان است و داستان هزار و یک شب براساس آن شکل گرفته است	
۳۶ در چه زمانی نقل داستانهای ملی و پهلوانی در ایران رواج فراوانی داشت؟ در زمان اشکانیان	
۳۷ در دوره‌ی اشکانی به چه کسانی گوسان می گفتند و چه می کردند؟ شاعران و موسیقی دانها و داستانگویان که داستانهای ملی و پهلوانی را از حفظ برای مردم می خواندند. پس داستان از سینه به سینه به نسلهای بعد منتقل می کردند	
۳۸ داستانهای ملی و پهلوانی در دوره‌ی اشکانی در تدوین کدام کتب مؤثر بوده است ؟ این داستانها بعدها در تدوین خدای نامه ها و سرودن شاهنامه فردوسی مورد استفاده قرار گرفتند	
۳۹ گوسانها چه نقش فرهنگی در تاریخ ایران در عصر اشکانیان داشتند؟ درحقیقت این گوسانها بودند که داستانهای ملی و پهلوانی را سینه به سینه به نسلهای بعد منتقل می کردند.	
۴۰ گوسانها چه نقش فرهنگی در تاریخ ایران در عصر اشکانیان داشتند؟ درحقیقت این گوسانها بودند که داستانهای ملی و پهلوانی را سینه به سینه به نسلهای بعد منتقل می کردند.	
۴۱ اصل و ریشه‌ی داستان بیژن و منبزه به چه خط و زبانی می باشد؟	

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

اصل و ریشه‌ی اشکانی دارند	
۴۲	موضوع بیشتر آثار ساسانی (به خط و زبان فارسی میانه، پهلوی ساسانی) چیست؟ در موضوعات ادبی دینی حقوق تاریخ جغرافی پند و اندرز
۴۳	موسیقی دانان مشهور اشکانی چه نام داشتند؟ گوسان ها
۴۴	داستان گوسان های اشکانی در کدام نوشته های اشکانی منعکس شده بود؟ این گوسان ها بودند که داستان های ملی و پهلوانی را سینه به سینه به نسل های بعدی منتقل کردند . این داستان ها بعد ها در تدوین خدای نامه ها و سرودن شاهنامه توسط فردوسی مورد استفاده قرار گرفتند . سنت نقالی و قصه گوئی حتی پس از تدوین خدای نامه و شاهنامه ، همچنان در ایران تا در دوران معاصر ادامه یافته است
۴۵	کدام داستان شاهنامه ریشه در داستان اشکانی دارد؟ بیژن و منیژه
۴۶	از زمان ساسانی چه آثار ادبی بر جای مانده است ؟ از دوران ساسانیان ، آثار بیشتری به خط و زبان فارسی میانه (پهلوی ساسانی) در موضوع های ادبی ، دینی ، پند و اندرز ، حقوق ، تاریخ و جغرافیا به دست ما رسیده است
۴۷	در زمان ساسانیان فرزندان چه کسانی میتوانند به مدرسه بروند ؟ فرزندان خاندان شاهی ، درباریان ، اشراف و موبدان
۴۸	آموزش فرزندان در زمان باستان به چه شکل بود ؟ درباره ی وضعیت تعلیم و تربیت در دوران پیش از ساسانیان اطلاعات کامل و دقیقی در دست نداریم . گزارش و آگاهی های پراکنده ای که در آثار نویسندگان یونانی معاصر با هخامنشیان آمده است ، بیشتر بازتاب دهنده ی شیوه ی تعلیم و تربیت فرزندان خاندان شاهی و درباریان است ؛ ولی از دوره ی ساسانیان، به دلیل باقی ماندن آثار و منابع مکتوب متعدد ، اطلاعات قابل توجهی درباره ی وضعیت و شرایط تعلیم و تربیت وجود دارد
۴۹	ایرانیان باستان به کدام تعالیم فرزندان خود تأکید داشتند ؟ ایرانیان باستان به تعلیم و تربیت و پرورش فرزندان دانا ، پرهیزکار ، دلیر ، بردبار ، فرمانبر و سخت کوش توجه جدی داشتند . آیین و فرهنگ ایرانی نیز ، بر اهمیت تربیت و ارزش دانایی و خردورزی تأکید می کرد . آموزش و پرورش در ایران باستان ابعاد گسترده ای داشت و شامل تربیت جسمانی ، اخلاقی ، اجتماعی ، دینی ، شغلی و حرفه ای می شد
۵۰	آموزش بچه ها از چه سالی شروع می شد و تا چه زمان ادامه داشت ؟ تعلیم و تربیت در چندین مرحله انجام می گرفت . کودکان تا پنج یا هفت سالگی در دوران خانواده ، پرورش می یافتند . و مادران نقش مهمی در آشنایی فرزندان خود با آداب و رسوم خانوادگی ، اجتماعی ، دینی و میهنی و آموختن راه و رسم پسندیده ی زندگی به آنان داشتند . مراحل بعدی آموزش و پرورش اغلب در خارج از خانه و در مدرسه و یا آموزشگاه انجام می گرفت
۵۱	فرزندان افراد مختلف جامعه در عصر ساسانی چه تعلیمی می دیدند ؟ فرزندان توده ی مردم از قبیل کشاورزان ،پیشه وران و صنعتگران ، این امکان فراهم نبود که در مدارس و آموزشگاه های آن دوره درس بخوانند اینان به طور معمول ، حرفه ی پدران خود را می آموختند
۵۲	آموزش در عصر ساسانی در چه زمینه هایی بوده ؟ قسمتی از برنامه های آموزشی و مواد درسی مدارس و آموزشگاه ها از قبیل آموختن اصول دین زرتشتی ، فراگیری آداب و رسوم دینی و میهنی و مختصری خواندن و نوشتن ، همگانی بود
۵۳	معلمان در عصر ساسانی چه کسانی بودند ؟ موبدان زرتشتی
۵۴	مهمترین اهداف تعلیم و تربیت در ایران باستان چه بود؟ ایرانیان باستان به تعلیم و تربیت و پرورش فرزندان دانا و پرهیزکار و خردورزی تأکید می کردند
۵۵	ابعاد آموزش و پرورش در ایران باستان شامل چه بود؟ شامل تربیت جسمانی، اخلاقی، اجتماعی، دینی، شغلی و حرفه ای
۵۶	آموزش در ایران باستان بخصوص زمان ساسانیان چگونه بود؟ فقط فرزندان خاندان شاهی درباریان و اشراف و مؤبدان می توانستند به مدرسه بروند و تحصیل کنند اما دیگر افسار از آموزش محروم بودند و فرزندان حرفه ی پدران را می آموختند

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

۵۷	برنامه‌های آموزشی مدارس باستان چه بود؟ آموختن اصول زردشت، آداب و رسوم، کمی خواندن و نوشتن. البته گروه‌های مختلف آموزشهای ویژه ای می دیدند. مثلاً شاهزادگان و فرزندان اشراف و امرا، به فراگیری دانشهای سیاسی، کشورداری، فنون رزمی... می خواندند. فرزندان موبدان، تعلیم دینی و اوستایی را آموزش می دیدند. فرزندان دبیران نیز خط و زبان، ادبیات و حساب فرا می گرفتند
۵۸	در زمان ساسانیان، اداری آموزشگاه ها و مدارس در اختیار که بود؟ موبدان زردشتی.
۵۹	کودکان و جوانان خاندان شاهی و بزرگان، چه اموری را از مربیان فرا می گرفتند؟ انواع ورزشها مثل سوارکاری
۶۰	از چه منابعی می توان استنباط کرد که دانش و فرهنگ ایرانیان باستان در سطح بالایی بوده؟ از مندرجات اوستا، شاهنامه فردوسی، کتیبه ها و گزارشهای تاریخ نویسان یونانی و رومی
۶۱	در فصل دانش اوستا، در مورد چه علمی مطالبی آمده است؟ مطالبی درباره‌ی پزشکی، دامپزشکی، ستاره شناسی، حکمت، امور اجتماعی و حقوقی و علوم طبیعی
۶۲	علوم و فنون چه تمدنهایی در دوره هخامنشیان با دانشهای هخامنشی آمیخته شد؟ بین النهرین، مصر، هند، ایلام، آسیای صغیر
۶۳	در کدام دوره‌ی ایران مرکز دانشها و مبادلات فرهنگی بین کشورهای متمدن زمان بود؟ در دوره‌ی هخامنشیان
۶۴	وضعیت علمی و فرهنگی ایران ساسانی چگونه بود پیشرفت علوم در این دوره از دوره‌های قبل بسیار بیشتر بود. پادشاهان ساسانی به نشر علوم و گرامیداشت دانشمندان و رفاه حال آنها توجه می کردند. ایرانیان همواره علاقه مند بودند که از علوم دیگر اقوام بهره برند
۶۵	وضعیت علمی و فرهنگی ایران ساسانی چگونه بود پیشرفت علوم در این دوره از دوره‌های قبل بسیار بیشتر بود. پادشاهان ساسانی به نشر علوم و گرامیداشت دانشمندان و رفاه حال آنها توجه می کردند. ایرانیان همواره علاقه مند بودند که از علوم دیگر اقوام بهره برند
۶۶	تبیجه گسترش مبادلات فرهنگی با هند و روم زمان انوشیروان چه بود؟ جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد
۶۷	کدام پادشاه علاقه زیادی به مباحث علمی فلسفی داشت؟ خسرو انوشیروان
۶۸	خسرو انوشیروان چه نگرشی نسبت به علم داشت ؟ در زمان فرمانروایی خسرو انوشیروان ، مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجه ی آن جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد. انوشیروان علاقه ی زیادی به مباحث فلسفه و دینی نشان می داد . او ضمن پناه دادن به تعدادی از فیلسوفان یونانی که بر اثر تنگ نظری امپراطور روم ، به ایران پناهنده شده بودند، با آنان به گفت و گوی علمی پرداخت
۶۹	یکی از مراکز علمی ایران باستان را نام ببرید؟ دانشگاه جندی شاپور(نزدیک دزفول) در دوره‌ی ساسانی
۷۰	در دانشگاه جندی شاپور چه دانشهایی تدریس می شد؟ پزشکی، فلسفه نجوم الهیات
۷۱	پزشکان کدام نواحی در جندی شاپور تدریس می کردند؟ ایرانی، هندی یونانی
۷۲	برجسته ترین مرکز علمی جهان باستان در زمان ساسانیان چه بود ؟ دانشگاه جندی شاپور
۷۳	در دانشگاه جندی شاپور چه علمی تألیف داده می شود ؟ پزشکی ، فلسفه ، نجوم و الهیات تدریس می شد ، اما پزشکی بیش از سایر رشته ها رونق و پیشرفت داشت و پزشکی از ایران ، هند و یونان در آنجا مشغول به کار بودند . این دانشگاه همچون دانشگاه های امروزی ، دارای بیمارستانی بود که دانشجویان در کنار آموزش های نظری ، در آنجا به صورت عملی با درمان بیماران آشنا می شدند دانشگاه جندی شاپور تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد
۷۴	ویژگی بیمارستان دانشگاه جندی شاپور چه بود؟ مثل دانشگاه‌های پزشکی امروزی، دارای بیمارستانهایی بود که دانشجویان در کنار آموزشهای نظری، به صورت عملی نیز با درمان بیماران آشنا می شدند